

Odběr plazmy dárce neuškodí

8.8.2024 - | Nemocnice Pardubického kraje

Krevní plazma je tekutá složka krve, která obsahuje kompletně všechny bílkoviny, srážlivé faktory, protilátky, látky jako albumin, který drží vodu v cévách a mnoho dalších. Díky svým složkám se plazma stala nedílnou součástí výroby léčiv. Poptávka po ní stoupá, ale dárce přitom ubývá.

Plazma k nezaplacení

„Jsou dárce, kteří nechtějí darovat plazmu, jelikož se jim přičí její následná distribuce. My se ale pokoušíme vysvětlovat, že plazma je pro výrobu léčiv nezbytná a ti, kterým pomáhá, dochází i k nám na oddělení.“ usmívá se sympatická primářka transfuzního oddělení Ivona Krušinová. „Třeba paní Jarmila, která se léčí s chronickým typem leukémie, nyní začala s aplikací IVIG, intravenózních imunoglobulinů, které jí podáváme ambulantně vždy jednou za tři až čtyři týdny. Pro tuhle léčbu je plazma klíčová, právě z ní se preparáty vyrábí. My tak pacienty, kteří léky vyrobené z plazmy užívají, potkáváme každý den.“

Darování plazmy zdraví nepodlomí

Plazma se v krvi obnovuje zhruba po 48 hodinách. *„Existují státy, kde je možné už po dvou dnech darovat plazmu znovu, Česko k nim ale nepatří. U nás je možné darovat plazmu vždy jednou za 14 dní.“* Uvádí na pravou míru primářka transfuzního oddělení Ivona Krušinová. *„Jsou dárce, kteří docházejí pravidelně skutečně jednou za dva týdny, někdo si rozestupy mezi odběry nechává delší. Vždy záleží na zdravotním stavu dárce a jeho osobním rozhodnutí, jak často chce darovat. Jisté je, že darování plazmy krvetvorbu nenarušuje, pouze zvyšuje potřebu tvorby bílkovin. V dnešní době mají lidé na bílkoviny velmi bohatou a pestrou stravu, tudíž deficitem netrpí. A v případě, že se dárce množství bílkovin v krvi lehce sníží, naordinujeme mu od darování pauzu.“* Odměnou pro dárce je tak nejen dobrý pocit ze samotného darování, ale i kontrola jejich zdravotního stavu.

Jak vypadá odběr plazmy

Stejně jako u darování krve vyžaduje i darování plazmy lehkou přípravu den předem. Hodně pít, odpustit si tučná jídla a fyzicky se nepřepínat. Samotný odběr už se od darování krve liší. Zatímco odběr krve trvá zhruba 5 až 7 minut, odběr plazmy zabere 40 až 50 minut. Jedná se totiž o odběr přístrojový. *„Dárce nabere z jedné žíly a jeho krev odchází do přístroje a tam se dále rozděluje na krvinky a plazmu. Plazmu si zařízení ponechá, krvinky pošle zpět dárce,“* doplňuje primářka transfuzního oddělení Ivona Krušinová a dodává, že stejně jako u odběru krve musí dárce vážit minimálně 50 kilogramů. *„Ženám nad 50 kilo odebíráme 600 mililitrů, mužům nad 75 kilo odebereme klidně i 830 mililitrů. Záleží na tom, v jaké kondici dárce přijdou.“*

Komu plazma pomáhá

Kromě imunoglobulinů se v plazmě nachází mimo jiné i albuminy. *„Albuminy pomáhají pacientům, kteří mají nemocné ledviny nebo játra a ty buď ztrácejí bílkoviny, anebo je netvoří vůbec a pacienti tak trpí velkými otoky. Nemají to, co by jim drželo tekutinu navázanou v cévách. Proto užívají albumin jako koncentrát,“* říká primářka Ivona Krušinová. Připomíná, že v plazmě se nacházejí také srážlivé faktory, které jsou nepostradatelné pro pacienty s poruchou srážlivosti krve a trpí například hemofilii.

Něco za něco

Za darování plazmy vás v nemocnici odmění stejnými benefity jako za darování krve. Volný den v práci, odpis na daních a poukázka na stravu. Primářka transfuzního oddělení Svitavské nemocnice Ivona Krušinová má v tom největším benefitu dárce jasno. *„Sice žádná nemocnice nenabízí za odběr plazmy finanční odměnu, ale ten pocit, že můžete zachránit druhému život, ten je k nezaplacení.“*

<https://www.nempk.cz/novinky/odber-plazmy-darci-neuskodi>